

Tatiana Konderak

Propozycje gier i zabaw opartych na powtórzeniach

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 1,
80-84

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mgr Tatiana Konderak
Uniwersytet Warszawski
Instytut Romanistyki

PROPOZYCJE GIER I ZABAW OPARTYCH NA POWTÓRZENIACH

ILUSTRACJA GESTEM I MIMIKĄ

Po zapoznaniu dzieci z ilustracją do nowego utworu i jego wersją polską, wspólnie wymyślamy do niego gesty. Jest to propozycja łączenia produkcji językowej z czynnościami motorycznymi, którą znajdziemy w większości proponowanych tutaj zadań. W załączonej poniżej piosence „Une souris verte”¹ mamy dziewięć fraz, a zatem wymyślamy dziewięć gestów ilustrujących ich treść. W przypadku najmłodszych uczniów należy pamiętać, aby gesty nie były zbyt skomplikowane i możliwość ich wykonania była dostosowana do tempa utworu.

PAJĄK

Zabawę tą wykorzystujemy, aby zapoznać dzieci z melodią i rytmem nowego utworu. Nauczyciel jest pajakiem. Dzieci – muszki biegają po sali, słuchając nagrania. Kiedy zatrzymamy muzykę, muszą znieruchomieć. Kto się poruszy, zamienia się w pajaka.

GADAJĄCE ZWIERCIADŁO

Stajemy naprzeciwko dzieci, które są naszym lustrem umiejącym mówić. Dzieci mają za zadanie robić dokładnie to, co my i mówić to co my. Zabawa ta pozwala na utrwalenie nowo poznanych słów i wyrażeń w połączeniu z ustalonymi uprzednio gestami. Gdy dany utwór lub wprowadzone słownictwo zostaną już utrwalone, możemy zabawić się w pantomimę; jedno dziecko wykonuje jakiś gest, a pozostali uczniowie muszą odgadnąć co on oznacza lub dziecko wypowiada daną frazę/słowo, a reszta dzieci musi go zilustrować przy pomocy gestu i mimiki.

ROŚLINKA

Kucamy razem z dziećmi i jesteśmy małą roślinką, która będzie rosła. Gdy rośnie, podnosimy się wszyscy, wypowiadając coraz głośniejszy wyraz/frazę, które chcemy utrwalić. Roślinka może też z powodu suszy kurczyć się i stawać coraz mniejszą, a my wówczas mówimy coraz ciszej, zniżając głos aż do szeptu i kucając.

ZABAWY Z PIŁECZKĄ

Siedząc lub stojąc w kółeczku, kładziemy na środku np. ilustrację frazy lub przedmiot, którego nazwę chcemy utrwalić. Dziecko, do którego rzucimy piłeczkę

¹ *Les plus belles chansons des petits lascars. Livre avec un CD audio*, Didier, 2002.

powtarza za nami dane słowo/frazę i szybko nam ją odrzuca, gdyż piłeczka parzy. W innej wersji tej zabawy dziecko, do którego rzucimy piłeczkę musi wstać i szybko obieć dookoła dzieci, które w tym czasie powtarzają dany wyraz lub zdanie, wyklaskując rytm. Zabawę tę można wykorzystać również do powtórzenia utworów, które dzieci już znają. Ustalamy wówczas, że rzucamy do siebie piłeczkę śpiewając/recytując dany utwór. W czyich rękach będzie piłeczka, gdy utwór się skończy – ten daje fant. Aby go wykupić pod koniec zabawy, należy zaśpiewać lub wyrecytować któryś z poznanych wcześniej utworów.

WYŚCIGI OBRAZKÓW

Siedząc w kółeczku, puszczamy w dwie strony taki sam przedmiot/obrazek. Do tego celu możemy wykorzystać karty memo przygotowywane do każdego nowego materiału leksykalnego. Zadaniem dzieci jest nazwanie go i podanie jak najszybciej koledze lub koleżance siedzącej obok, aby wrócił on jak najszybciej do nauczyciela. Przykład takich kart znajduje się w załączonych poniżej materiałach.

CIEPŁO – ZIMNO

Jedno z dzieci wychodzi z sali lub staje odwrócone z zamkniętymi oczami w kącie. Chowamy jakiś przedmiot lub rysunek, a dziecko musi go odnaleźć. Pomagamy mu w tym, powtarzając całą grupą jego nazwę głośniej – jeżeli się do niego zbliża lub coraz ciszej, jeżeli się oddala.

POWIEDZ TO JAK...

...Kaczor Donald, małeńka myszka, duży niedźwiedź, ulubiony bohater. Dziecko wypowiada słowo w wybrany przez siebie sposób. Do ćwiczenia można wykorzystać maski lub inne rekwizyty związane z danymi postaciami (pluszaki lub inne zabawki), dzięki czemu dzieci będą z pewnością chętniej powtarzać, a ćwiczenie będzie atrakcyjniejsze.

ŚLEDZTWO

Doskonale nadaje się do utrwalenia dłuższych fragmentów tekstu zawierających od 4 do 6 jednostek leksykalnych. W przypadku zamieszczonej poniżej piosenki będą to np. zwroty: *Je l'attrape par la queue* lub *Je la montre à ses messieurs*. Dzieci ustawiają się za nauczycielem, którego będą śledzić. Wszyscy skradamy się, powtarzając materiał językowy do przyswojenia/utrwalenia. W pewnym momencie nauczyciel odwraca się, a dzieci kucają, chowają głowy i udają, że ich nie ma, bo przecież nikt go nie śledził! Nauczyciel podchodzi kolejno do każdego dziecka, dotykając go lub gilgocząc i powtarza daną frazę teatralnym głosem. Dzięki absolutnej ciszy panującej w tym momencie zabawy przerywanej tylko przez wypowiedane przez nauczyciela słowa, każde dziecko ma okazję kilkanaście razy usłyszeć daną frazę (intensywny input), co znacznie ułatwi późniejszą reprodukcję.

Tę bardzo lubianą przez dzieci zabawę można również wykorzystać do powtórki wcześniej poznanych utworów. Wówczas dzieci śledząc nauczyciela, śpiewają/recytują dany utwór.

ZABAWA W POCIĄG

W różnych miejscach w sali umieszczamy przedmioty/rekwizyty/rysunki ilustrujące materiał językowy, który dzieci poznają na danej lekcji. Tworzymy z uczniami pociąg, który będzie jeździł po klasie i stajemy na jego czele. Ostatnie dziecko trzyma koszyk na znalezione rzeczy. Pociąg jedzie po sali, szukając jakiegoś przedmiotu, powtarzając jego nazwę (głośno/cicho/szeptem – dla urozmaicenia) i zatrzymuje się na stacjach, na których zabiera poszczególne przedmioty. Gdy go znajdziemy, zatrzymujemy się, bierzemy leżący np. na parapecie okna przedmiot i podajemy następnemu dziecku, zachęcając do powtórzenia. Przedmiot przekazywany jest dalej, przy czym każde dziecko powtarza jego nazwę w języku obcym, a na końcu trafia do koszyczka.

ILE RAZY ZDĄŻYMY POWTÓRZYĆ, ZANIM...

W drugim końcu sali układamy rekwizyty/rysunki ilustrujące nauczane treści. Ile razy zdążymy powiedzieć *Je la montre à ces messieurs* zanim Kasia pobiegnie i przyniesie nam rysunek ilustrujący to zdanie?

BALONIK

Ustawiamy się w bardzo ściśniętym kółeczku. W miarę powtarzania danego wyrazu lub zdania coraz głośniej i głośniej, kółeczko się rozszerza i w końcu pęka.

CIUCIUBABKA

Jednemu z dzieci (ochotnikowi) zawiązujemy oczy. Pozostałe dzieci zakręcają nim, wypowiadając 3 razy wyraz/frazę do utrwalenia. Po wypowiedzeniu tych słów dzieci rozbiegają się, żeby nie zostać złapanym. Ciuciubabka próbuje złapać uczestników zabawy. Aby ich zlokalizować, wsłuchuje się w wypowiedzane (powtarzane) przez nie słowa.

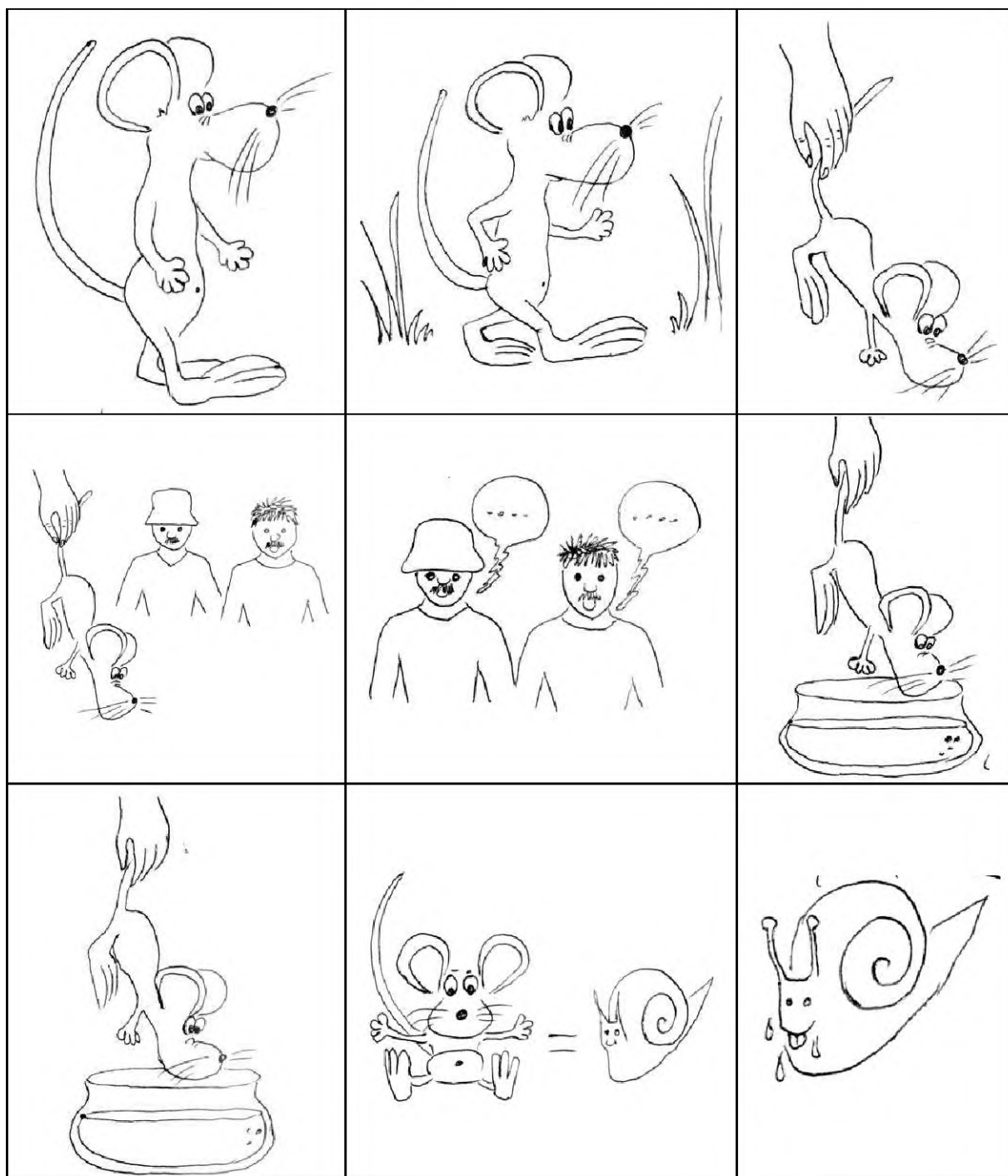
WOLNIEJ/SZYBCIEJ

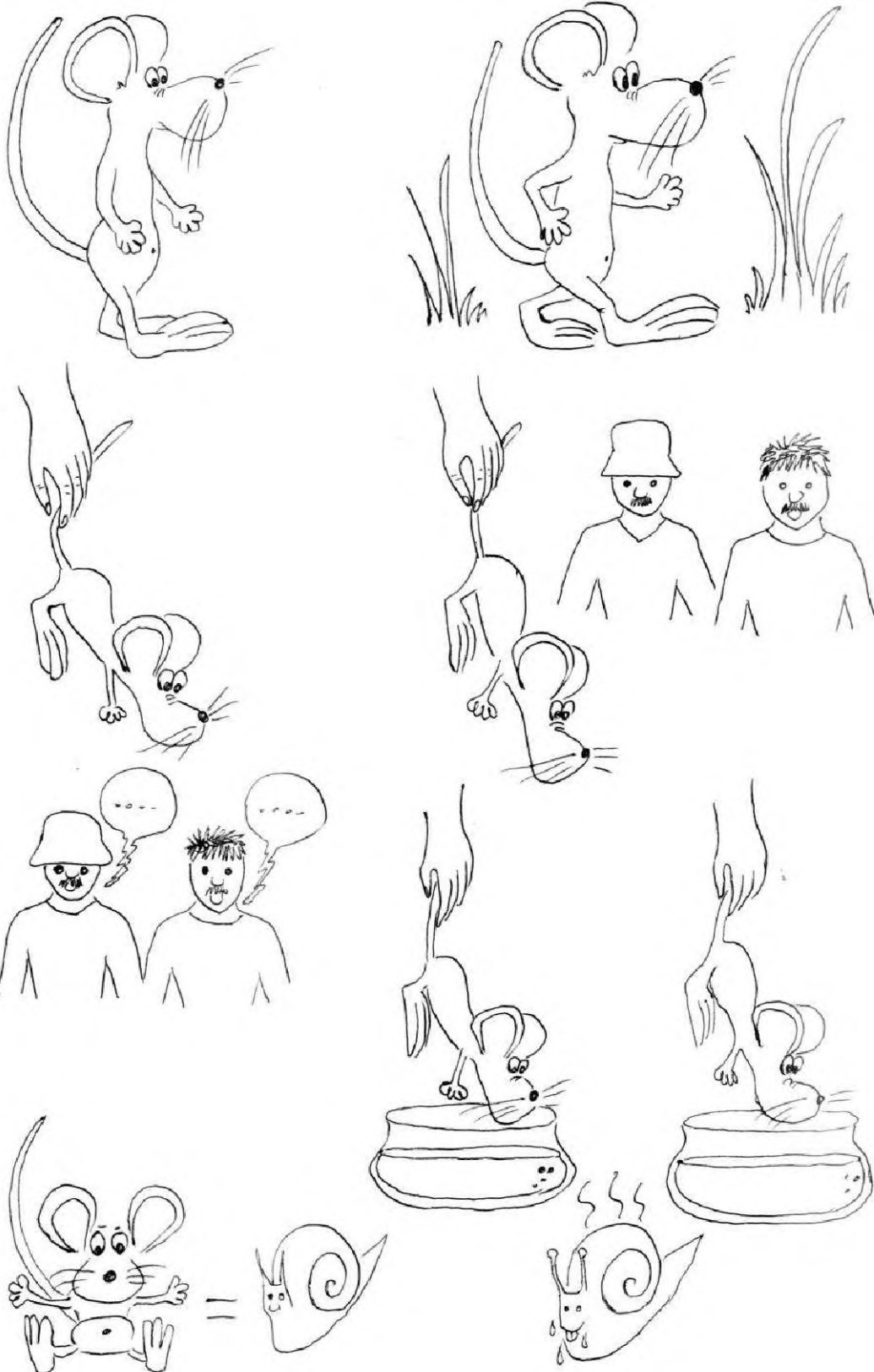
Jest to zabawa z wykorzystaniem elementów dramy. Pakujemy do naszych wyimaginowanych plecaków wyraz/zwrot/zdanie, którego chcemy się nauczyć i idziemy w góry. Najpierw wdrapujemy się z nim na sam szczyt. Ponieważ plecak jest ciężki i droga pod górę jest trudna, powtarzamy bardzo powoli i wyraźnie. Na górze chwila odpoczynku (uf, ocieramy pot z czoła!) i schodzimy w dół coraz szybciej idąc i coraz szybciej mówiąc, aż zapłacze nam się język!

« Une souris verte »

Une souris verte
 Qui courait dans l'herbe,
 Je l'attrape par la queue,
 Je la montre à ses messieurs.
 Ses messieurs me disent:
*Trempez-la dans l'huile,
 Trempez-la dans l'eau,
 Ça fera un escargot...
 tout chaud!*

Tatiana Konderak